BERNIE – *linie* – FAUST

— "Bernie the Faust" 1963 —

de William Tenn[1]

Traducerea: Mihnea Columbeanu

[1] pseudonimul utilizat de Philip Klass (1920-2010)

„Bernie - *linie* - Faust”. Aşa-mi spune Ricardo. Ce-nseamnă asta, nu ştiu.

Iată-mă, aşezat în micul meu birou doi-pe-trei. Citesc notiţe ale vânzătorilor din excedentele guvernamentale. Încerc să descopăr unde zace un posibil câştig şi unde nu-i nimic altceva decât o durere de cap în plus.

Şi iată, uşa biroului se deschide. Omuleţul cu faţa jegoasă, într-un costum Palm Beach îngrozitor de murdar şi de mototolit păşeşte în biroul meu, tuşeşte puţin şi spune:

— V-ar interesa să cumpăraţi un pol pentr-un cinci?

Asta a fost tot. Vreau să spun, tot ce-am avut ca bază de discuţie.

M-am holbat la el:

— Ce-e-c?...

Îşi târşâi picioarele şi mai tuşi un pic.

— Douăzeci, murmură. Un pol pentr-un cinci.

L-am făcut să-şi arunce ochii-n jos şi să-şi privească pantofii. Erau nişte pantofi scâlciaţi, rupţi şi la fel de murdari ca el însuşi. Din când în când, umărul stâng îi zvâcnea în sus într-un fel de tic.

— Vă dau douăzeci, le explică el pantofilor, şi cumpăr cu ei cinci de la dumneavoastră. Eu rămân cu cinci, dumneavoastră cu douăzeci.

— Cum ai pătruns în clădire?

— Pur şi simplu, am intrat... răspunse puţin încurcat.

— „Pur şi simplu, ai *intrat*”, l-am îngânat, enervat. Acum ai să te duci „pur şi simplu” direct jos şi-ai să ieşi dracu-afar'! Există un anunţ în hol - **ACCESUL INTERZIS CERŞETORILOR**!

— Nu cerşesc; se trase de poala jachetei; parcă ar fi încercat să-şi aranjeze pijamaua în care dormise. Vreau să vă vând ceva. Un douăzeci pentr-un cinci. Vă ofer.

— Vrei să chem un poliţai?

Păru foarte speriat:

— Nu! De ce să chemaţi un poliţai? N-am făcut nimic să chemaţi un poliţai!

— Am să-l chem într-o secundă. Te previn: ajunge să dau un telefon jos în hol şi imediat am un poliţist aici. N-am nevoie de cerşetori în clădire. Aici se fac afaceri.

Îşi frecă faţa cu mâna, îndepărtând puţin jeg, apoi îşi frecă mâna de poala jachetei şi lăsă jegul acolo.

— Nu faceţi târgul? întrebă. Un douăzeci pentr-un cinci? Dumneavoastră cumpăraţi şi vindeţi lucruri. Ce nu-i în regulă cu propunerea mea?

Am ridicat reccptorul.

— În regulă, spuse, înălțându-şi palma brăzdată de şanțuri. Mă duc. Mă duc.

— Cel mai bine. Şi-nchide uşa după dumneata.

— Doar la căzu' că vă răzgândiți... Scotoci prin buzunarul pantalonilor murdari şi şifonați, şi scoase o carte de vizită. Mă puteți găsi aici. Cam la orice oră-n timpu' zilei.

— Valea! i-am răspuns.

S-a aplecat, a aruncat pe biroul meu cartea de vizită, deasupra tuturor notițelor despre excedente, a mai tuşit o dată sau de două ori, uitându-se la mine să vadă dacă nu cumva muşc. Nu? Nu. S-a târât afară.

Am cules cartea de vizită între unghia degetului mare şi cea a arătătorului, gata s-o arunc în coşul de hârtii.

Dar m-am oprit. O carte de vizită. Era al dracului de neobişnuit, un pârlit ca ăla să aibă carte de vizită. Şi totuşi, era o carte de vizită.

Situația începea să devină interesantă. Am început să regret că nu-l lăsasem să spună tot ce-avea de spus. La urma urmei, ce altceva încerca decât să-mi ofere o partidă? Pot oricând să fac uz de aşa ceva. Lucrez într-un birou mic, cumpăr şi vând, dar jumătate din stocul meu sunt idei bune. Şi ideile-mi sunt de folos, chiar dacă-s de la o haimana.

Cartea era albă şi curată, mai puțin în locul unde degetele nespălate ale individului lăsaseră o pală maronie. Purta scrise, într-un fel de caligrafie înflorită, de mână, cuvintele Mr. Ogo Eksar. Dedesubt se aflau denumirea şi telefonul unui hotel din Times Square, nu departe de biroul meu. Îl ştiam: destul de ieftin, dar nici chiar un sac de purici - undeva chiar sub linia de mijloc.

Exista un număr de cameră într-un colț al cărții de vizită. M-am uitat la el şi-am simțit un soi de amuzament. Într-adevăr, nu ştiam ce să cred.

Deşi, dacă stai să te gândeşti, de ce n-ar putea şi un calic să fie înscris în registrul unui hotel? „Nu fii snob. Bernie!”, mi-am spus.

Douăzeci pentru cinci. Ce soi de marfă de cerşetorie ar urma? Nu mi-o puteam scoate din cap.

Un singur lucru-mi rămânea de făcut. Să-i cer cuiva părerea. Ricardo? Un excelent profesor universitar, la urma urmei. Una dintre cele mai bune relații ale mele.

Îmi aranjase destule combinații - un bacşiş pe programul clădirii facultății care dacă valora o comodă mie şi jumătate, o comandă de echipament-de-birou de la Națiunile Unite, chestii-de-astea. Şi ori de câte ori aveam vreo întrebare necesitând studii superioare îmi stătea la dispoziție. De fiecare dată trei sute, achitate prin comisioane.

M-am uitat la ceas. Ricardo ar trebui să fie în birou, semnând hârtii sau orice altceva are el de făcut pe-acolo. I-am format numărul.

— Ogo Eksar? Parc finlandez. Sau poate eston. Din Estul Balticii, aş zice...

— Lasă asta. De n-ar li decât atât.

Şi i-am spus despre oferta de douăzeci-pentru-cinci.

Râse:

— Iarăşi chestia asta!

— Ce, vreun şlepăr bătrân împins de greci egiptenilor?

— Nu. Ceva împins de americani. Şi nu e excrocherie. În timpul Crizei, un ziar newyorkez a trimis un reporter prin oraş cu o hârtie de douăzeci de dolari pe care o oferea spre vânzare contra exact un dolar. N-a luat-o nimeni. Adevărul era că, deşi şomau sau erau pe cale să moară de foame, oamenii se temeau într-atât să nu se lase cumva traşi pe sfoară încât respingeau fără ezitare chiar un profit uşor de-o mie nouă sute la sută.

— Douăzeci la unu? Acum era vorba de douăzeci la cinci.

— Mmm-mda, ştii. Bernie, inflaţia... spuse, râzând din nou. Şi în vremurile-astea ar fi mai normal s-o facă pentr-un spectacol T.V.

— T.V? Ar fi trebuit să-l vezi cum era-mbrăcat!

— Pur şi simplu, un figurant, cale firească de ai face pe oameni să refuze să ia-n serios oferta. Cercetătorii de la Universitate operează aproape la fel. Acum câţiva ani, un grup de sociologi au iniţiat o anchetă asupra reacţiilor publicului faţă de solicitanţii de trotuar pentru scopuri caritabile. Ştii şi tu, de-ăia de sună din cutioare pe la colţuri de stradă: „AJUTAŢI-I PE COPIII CU DOUĂ CAPETE, ALINARE PENTRU ATLANŢII SINISTRAŢI”... Ei, şi şi-au îmbrăcat câţiva studenţi...

— Atunci crezi că şi cu ăsta era la fel?

— Cel mai probabil. Totuşi, nu văd de ce-a mai trebuit să-şi lase şi cartea de vizită la tine.

— Asta pot să-mi închipui - acum. Dacă-i vreun truc al televiziunii, trebuie să fie la mijloc şi multe alte aspecte. Vreun concurs cu premii, maşini, frigidere, un castel în Scoţia, fel de fel de prăzi.

— Un concurs cu premii? Ei, da... s-ar putea.

Am închis telefonul, am tras adânc aer în piept şi-am sunat la hotelul lui Eksar. Era înregistrat acolo, într-adevăr. Şi tocmai sosise acasă.

Am coborât repede şi-am luat un taxi. Cine ştie ce alte contacte mai apucase să-şi facă?

În lift, am continuat să-mi pun întrebări. Cum să fac s-ajung de la hârtia de douăzeci de dolari la câştigul cu adevărat mare, premiul concursului televiziunii, fără să-i dau de înţeles lui Eksar că m-am prins? Ei, poate-oi avea noroc. Poate-o să-mi dea o posibilitate.

Am bătut la uşă. L-am auzit spunând „Intră” şi-am intrat. Dar câteva secunde n-am putut vedea nimic.

Era a o cameră mică, la fel ca toate camerele din hotelul ăla, mică şi mirositoare şi îmbâcsită. Nu ardea nici o lumină. Storul de la fereastră era tras complet.

Când mi s-au obişnuit ochii cu întunericul, am putut distinge personajul Ogo Eksar aşezat pe marginea dinspre mine a patului. Purta încă acel costum Palm Beach boţit şi aiurit.

Şi ştiţi ce făcea? Urmărea o emisiune la un televizor portativ caraghios pe care-l avea pe masă. Televizor în culori. Numai că nu mergea cum trebuie. Nu se vedea nici un chip, nici o imagine, nimic, decât culori care se fugăreau. O pală mare de roşu, una de protocaliu şi o margine şerpuitoare de albastru şi verde şi negru. O voce se auzea vorbind, dar zăpăcea toate cuvintele: „Wah-wah, de-wah, de-wah".

A închis aparatul cum am intrat.

— Times Square e o zonă proastă pentru un televizor, i-am spus. Prea mulţi paraziţi.

— Da, răspunse. Prea mulţi paraziţi. Scoase televizorul din priză şi-l puse deoparte. Aş fi fost curios să-l văd când funcţiona ca lumea.

Ştiţi ce e ciudat? M-aş fi aşteptat să simt miros de alcool în cameră: să văd câteva sticle goale în coşul de gunoi din tinichea de lângă masă. Nici urmă.

Nu se simţea decât un miros pe care nu-l puteam recunoaşte. Cred că era mirosul lui Eksar în persoană, concentrat.

— Salut, am spus, simţindu-mă puţin jenat de felul cum mă purtasem cu el în birou. Fusesem prea dur.

Rămase pe pat.

— Am douăzeci-ul. spuse. Aţi adus cinci-ul?

— O, cred că am un cinci, în regulă, am spus, căutând în portofel şi încercând să fac pe glumeţul. Nu scoase o vorbă, nici măcar nu mă pofti să iau loc. Am scos o bancnotă: O.K.?

Se aplecă înainte şi căscă ochii, de parc-ar fi putut vedea prin întuneric ce fel de hârtie era.

— O.K. spuse. Dar o să vă cer o chitanţă. O chitanţă legalizată.

Ei, asta-i bună, mi-am spus, o chitanţă legalizată!

— Atunci va trebui să mergem jos. E un farmacist pe Strada 45.

— Să mergem, spuse, ridicându-se în picioare cu câteva tuse mici care răsunară una, două, trei, patru, în şir.

În drum spre farmacist, m-am oprit la o papetărie şi-am cumpărat un carnet de chitanţe în alb. Am umplut mai mult de unul singur, de când lucrez în comerţ. New York, N.Y. şi data. *Primit de la Dl. Ogo Ecksar suma de 20 (douăzeci) de dolari contra unei bancnote de 5 (cinci) dolari purtând seria...*

— E bine aşa? am întrebat. Îi trec şi seria ca s-o fac să arate ca şi cum ai vrea să-mi ceri chiar bancnota asta, ştii, ceea ce juriştii numesc aspectul-primirii-de-valori.

Îşi înclină capul şi citi nota. Apoi verifică seria bancnotei pe care o

țineam în mână. Încuviință.

A trebuit să-l aşteptăm pe farmacist până a terminat cu alți doi clienți. Când a semnat recipisa a citit-o şi el, a înălțat din umeri şi-a ştampilat-o cu parafa sa.

Am plătit; eu eram cel care avea de câştigat.

Eksar îmi strecură o hârtie nouă şi nu mototolită de douăzeci. Mă privi în timp ce cercetam în lumină, mai întâi pe o față, apoi pe cealaltă..

— E bună? întrebă.

— Da. Îți dai seama: nu te cunosc, nu-ți cunosc banii.

— Păi şi normal. Aşa aş face şi eu c-un străin. Băgă în buzunar chitanța şi hârtia de cinci dolari şi-o luă din loc.

— Hei, i-am strigat. Te grăbeşti?

— Nu. Se opri, părând mirat. Nu mă grăbesc. Da' ai obținui polu' pe cinci. Am încheiat târgu'. S-a terminat.

— De acord, am făcut târgul. Ce-ai zice de-o cafea?

Ezită.

— Fac eu cinste, i-am spus. Mă pot lipsi de zece cenți. Haide, să bem o cafea.

Acum părea îngrijorat:

— Doa' nu vrei să dai-napoi? Am chitanța. Totu-i legalizat. Ți-am dat un pol, mi-ai dai un cinci. Am făcut un târg.

— Ne-am înțeles, ne-am înțeles, am spus, împingându-l într-o dugheană pustie. Ne-am înțeles, am semnat, ştampilat şi achitat. Nimeni nu dă îndărăt. Vreau doar să-ți ofer o cafea.

Chipul i se luminiă, prin toată mizeria care-l acoperea.

— Cafea, nu. Supă. Aş lua neşte supă de ciuperci.

— Bine, bine, supă, cafea, tot aia e. Eu iau o cafea.

Am stat acolo şi l-am studiat. S-a cocoşat peste farfuria cu supă şi-a hălpănit-o lingură după lingură, imaginea vie a unui vagabond care n-a pus nimic în gură toată ziua. Esență pură de haimana, triplu distilată, marca unei vechi firme de calitate.

Un tip ca ăsta ar trebui să zacă-ntr-un antreu încercând să spună „nu" bastonului unui polițist, ar trebui să-şi tuşească afară măruntaiele îmbibate de acool. N-are cum să locuiască într-un hotel devotat-Domnului, sau să-mi dea un pol pe cinci dolari, sau să mănânce ceva atât de respectabil ca supa de ciuperci.

Dar ar fi avut sens. Un concurs cu premii organizat de televiziune, dacă ar face-o, ar angaja un actor al naibii de bun, pe care îl pot cumpăra cu bani frumoşi, să le-arunce mălaiu-n dreapta şi-n stânga. Un tip care s-o facă pe haimanaua îndeajuns de bine ca lumea să-i râdă-n față când încearcă să le propună un târg cu profit.

— Nu vrei să mai cumperi şi altceva? l-am întrebat.

Lingura i se opri între farfurie şi buze. Mă privi bănuitor:

— Ca de pildă...?

— O, habar n-am. Poate ai vrea să cumperi un zece pe-un cincizeci. Sau un pol pe-o sută?

Căzu pe gânduri. Eksar! Căzu pe gânduri! Apoi se-ntoarse la supa lui şi-ncepu s-o lipăie mai departe.

— Asta nu-i o afacere, spuse disprețuitor. Ce fel de-afacere-i asta?

— Scuză-mă dacă te-am jignit. M-am gândit doar să-ntreb. N-am vrut să te păcălesc.

Am aprins o țigară şi-am rămas în aşteptare.

Prietenul meu cu fața murdară îşi termină supa şi luă un şervețel de hârtie. Îşi şterse buzele. L-am privit; nu lăsase o pată pe machiajul din jurul gurii. Nu făcuse decât să-şi tamponeze stropii de supă. În felul său aparte, n-aş putea spune că nu dovedea finețe.

— Nimic altceva nu te-ar interesa? Sunt aici, am timp. Orice mai ai în minte, putem foarte bine să-ncercăm.

Mototoli şervețelul şi-l aruncă în farfuria cu supă. Se îmbibă imediat. Mâncase toate ciupercile şi nu se atinsese de zeamă.

— Podul Golden Gate, spuse deodată.

Am scăpat țigara din mână.

— Ce?!?

— Podul Golden Gate. Din San Francisco. Îl cumpăr. Îl cumpăr cu... (îşi înalță ochii spre barele fluorescente din tavan şi cugetă câteva secunde) ...să zicem, o sută şi-un sfert. O sută do'o'ş'cinci de dolari. Banii pe masă.

— De ce tocmai Podul Golden Gate? am întrebat ca boul.

— P-ăla-l vreau. M-ai întrebat ce-aş mai vrea să cumpăr - ei bine, asta-i ce-aş mai vrea să cumpăr. Podul Golden Gate.

— Da' ce nu-ți convine la Podul George Washington? E-aici în New York, peste Hudson River. De ce să cumperi ceva aflat tocmai hăt-dincolo, pe Coastă?

Se hlizi la mine ca admirându-mi istețimea.

— A, nu, spuse, zvâcnind puternic din umărul stâng; sus, jos, sus, jos. Ştiu eu ce vreau. Podul Golden Gate din San Francisco. O sută do'o'ş'cinci. Primeşti sau o lăsăm baltă.

— Primesc. Dacă asta vrei, dumneata eşti şefu'. Dar ia seama, tot ce-ți pot vinde e cuantumul meu din Podul Golden Gate, indiferent cât de mică e porțiunea care s-ar putea întâmpla să-mi aparțină.

Dădu din cap.

— Vreau o chitanță. Trece-o colo pe chitanță.

Am trecut-o colo pe chitanță. Şi-am luat-o d-a capo. Farmacistul legalizã chitanța. Îşi bãgã parafa înapoi în sertarul de sub tejghea şi ne-ntoarse spatele. Eksar numãrã şase poli şi-o hârtie de cinci dintr-un sul gros de bancnote, toate noi-nouțe. Introduse sulul înapoi în buzunarul de la pantaloni şi-o luã iar din loc.

— Încă o cafea? l-am întrebat, ajungându-l din urmă. Sau o porție nouă de supă?

Întoarse spre mine o privire foarte mirată, cuprins parcă de-un spasm prin tot trupul:

— De ce? Acum ce mai vrei să vinzi?

Am ridicat din umeri:

— Ce vrei să mai cumperi? Zi-i pe nume. Hai să vedem ce afaceri mai putem aranja.

Toate astea-mi luau o groază de timp, dar nu mă plângeam. Câştigasem o sută patruzeci de dolari în cincisprezece minute. Să zicem o sută treizeci şi opt şi cincizeci de cenți, dacă scădem cheltuielile, ca de pildă carnetul de chitanțe, cafeaua, supa - toate cheltuieli legitime, şi foarte mici. Nu aveam de ce mă plânge.

Dar o aşteptam p-aia mare. Trebuie să vină şi una mare.

Desigur, putea să nu se-arate până la emisiunea de la televizor. Aveau să mă-ntrebe ce-a fost în capul meu când i-am vândut lui Eksar toate cele, eu aveam să le explic, iar ei vor începe să-mi dea frigidere şi bonuri pentru cadouri de la Tiffany şi...

Eksar spusese ceva pe când mă aflam dus în Țara Viselor. Ceva al dracului de puțin familiar. I-am cerut să repete.

— Marea de Azov. În U.R.S.S. îți dau pe ea trei sute obzeci de dolari.

N-auzisem în viața mea de aşa ceva. Mi-am țuguiat buzele şi-am stat un moment pe gânduri. Simpatic preț, trei sute optzeci. Şi asta pentru toată marea aia afurisită. Am încercat să mă tocmesc:

— Îmi faci patru sute şi ne-am înțeles.

Cu capul scuturându-i-se într-o rafală de tuse, făcu o mutră de parc-ar fi înnebunit.

— Ce nu merge, întrebă printre gâfâieli, trei sute obzeci nu-i un preț bun? Aia-i o mare mică, una din cele mai mici. Dacă are vreo sută de kilometri pătrați. Şi ştii care-i adâncimea maximă?

— E destul de adâncă, am încercat să fac pe deşteptul.

— Do'o'şapte de metri! țipă Eksar. Atât! Do'o'şapte de metri! Zii şi mie de unde-o să-m' scoți un preț mai bun de trei sute obzeci de dolari p-o mare ca asta?!

— Stai blând, am spus, bătându-l uşor pe umărul său nespălat. Hai s-o facem pe din două. Mata zici trei optzeci, eu vreau patru. Ce-ar fi s-o lăsăm la trei nouăzeci?

Puțin îmi păsa de fapt: zece marafeți în plus sau în minus. Dar eram curios ce se va întâmpla.

Se linişti:

— Trei sute no'o'ş de dolari pentru Marea de Azov, murmură ca pentru sine, puțin mâhnit de-a se recunoaşte fraier, de-a se lăsa dus de nas. Tot ce vreau e marea, atâta; nu-i ca şi cum ți-aş cere Strâmtoarea Kerci, sau poate un port cum ar fi Taganrog ori Osipenko...

— Uite ce-i, mi-am ridicat palmele. Nu vreau să fiu al dracu'. Îmi dai trei sute nouăzeci şi-ți pun la socoteală şi Strâmtoarea Kerci, ca supliment. De-asta ce mai zici?

Studie ideea. Smârcîi din nas. Şi-l şterse cu dosul palmei.

— În regulă, spuse-ntr-un târziu. Ne am înțeles. Azov şi Strâmtoarea Kerci pentru trei sute nouăzeci.

Bang! făcu ştampila farmacistului. Bangurile sunau tot mai tare.

Eksar îmi plăti în şase hârtii de cincizeci, patru poli şi una de zece, toate bancnote noi din sulul acela gros pe care-l avea în buzunarul pantalonilor.

M-am gândit la cincizecile încă în sul şi-am simțit saliva începând să mi se-adune-n gură.

— O.K., am zis. Şi-acum?

— Tot mai vinzi?

— La prețul potrivit, de ce nu? Zi-i pe nume.

— S-grămezi de lucruri care mi-ar putea prinde bine, oftă. Da', 'oi avea nevoie chiar acu'? Asta trebuie să mă-ntreb.

— „Chiar acu'" e momentul când ai o şansă să le cumperi. Mai târziu - cine ştie? Poate n-o să fiu prin preajmă, poate s-or găsi alții să liciteze contra, se pot întâmpla tot felul de lucruri.

Am aşteptat un timp, dar tot ce făcea era să tuşească şi să se-ncrunte.

— Ce-ai zice de Australia? am sugerat. Ți-ar fi de folos Australia, pentru, să zicem, cinci sute de dolari? Sau Antarctica? Aş putea să-ți aranjez o afacere drăguță foc cu Antarctica.

Păru interesat.

— Antarctica? Cât ai cere pe ea?... Nu - n-ajung nicăierea. O bucățică ici, una colo... Şi toate cost-aşa de mult...!

— Te faci de prețuri al naibii de bune, amice, şi-o ştii prea bine. Nici dac-ai cumpăra la grămadă n-ai ieşi mai bine.

— Atunci ce-ai zice de grămadă? Cât ceri pe toată măgăoaia?

Am scuturat din cap:

— Nu-nțeleg ce vrei să spui. Ce măgăoaie?

Părea nerăbdător:

— Toată măgăoaia. Lumea. Pământul.

— Ei, ei, am spus. Asta-i cam mult.

— Dom'le, m-am cam săturat să cumpăr câte o bucățică din când în când, îmi faci un preț global dacă-l cumpăr tot?

Am dat din cap, un fel de înăuntru şi-n-afară, nici da, nici nu. Se anunțau bani, bani frumoşi. Asta era momentul când ar fi fost cazul să-i râd în față şi să-mi văd de drum. Dar n-am schițat nici măcar un surâs.

— Pentru întreaga planetă - sigur, ai dreptul la un preț global. Dar ce e, vreau să spun, *ce anume* vrei, exact, să cumperi?

— Pământul, spuse, apropiindu-se de mine într-atât încât îi puteam mirosi răsuflarea puturoasă. Vreau să cumpăr Pământul. Cu tot ce are.

— Va trebui să fie un preț bun. Ți-l vând de-a binelea.

— Fac eu un preț bun. Dar ăsta-i târgu'. Plătesc două mii de dolari, bani lichizi. Şi iau Pământul, toată planeta, şi mai pui şi câte ceva din Lună. Drepturi de pescuit, drepturi la minerale şi drepturi la comorile îngropate. Ce părere ai?

— Al naibii de mult.

— Ştiu că-i mult, încuviință. Dar plătesc la fel de mult.

— Nu mă refer la cât ceri. Lasă-mă să mă gândesc puțin.

Asta era marele târg. Marele Premiu. Nu ştiu câți bani îi dăduseră cei de la televiziune să se prostească cu ei. dar eram absolut sigur că suma de două mii de dolari nu era decât un punct de plecare. Numai că... cât poate fi un preț sensibil, convenabil, pentru lumea întreagă?

Nu trebuia să fie făcut să pară un ciubucar amărât de pe la televiziune. Regizorul emisiunii îi dăduse rolul lui Eksar unui actor de mâna întâi.

— Chiar vrei totul, am întrebat, întorcându-mă din nou spre el. Pământul cu Lună cu tot?

Ridică o mână nespălată:

— Nu toată Luna. Doar drepturile alea asupra ei. Restul Lunii poți să ți-l păstrezi.

— Tot mult e. Trebuie să urc serios peste două mii de dolari pentru o avere imobilă atât de mare.

Eksar începu să se strâmbe, cuprins de spasme.

— Cât... cât de mult?

— Uite ce e, hai să fim serioşi. Am ajuns la afacerea cea mare. Nu mai e vorba de poduri sau râuri sau mări. De data asta cumperi o lume întreagă şi o parte din încă una. Şi costă parale. Trebuie să fii pregătit să dai parale.

— Cât? Arăta de parc-ar fi sărit în sus şi-n jos înăuntrul împuțitului

ăluia de costum Palm Beach. Oamenii care intrau şi ieşeau din magazin se uitau la noi. *Cât?* şopti.

— Cin'zeci de mii. E-al naibii de ieftin. Şi-o ştii prea bine.

Eksar se topi cu totul. Până şi ochii săi ciudaţi păreau să-i atârne-n jos.

— Eşti nebun, spuse, cu o voce stinsă, disperată. Ţi-ai ieşit din minţi.

Se întoarse şi porni spre uşa turnantă cu un mers sfârşit care mă făcu să înţeleg că întrecusem într-adevăr limita. Nu aruncă nici o privire în urmă. Nu dorea decât să se ducă departe, cât mai departe de mine.

L-am prins de poala jachetei sale spurcate şi l-am ţinut strâns.

— Uite ce e, Eksar, am spus, în timp ce încerca să scape, ţi-am depăşit bugetul, clar, îmi dau seama. Dar ştii foarte bine că poţi plăti mult peste două mii. Vreau cât de mult pot obţine. Ce Dumnezeu, pierd destul timp cu dumneata. Câţi ar mai face-o?

Asta îl convinse. Înălţă capul, apoi se întoarse. Am dat drumul jachetei. Comunicam din nou!

— Bun. Dumneata urci la nivelul meu, eu cobor la al dumitale. Mai urcă puţin. Care ţi-e cel mai bun preţ? Cât de mult poţi plăti?

Privi în josul străzii, pe gânduri, şi limba-i ieşi afară şi linse colţul gurii aceleia jegoase. Şi limba-i era murdară. Credeţi-mă! Un soi de materie întunecată, grăsime sau grimă, i-o acoperea în întregime.

— Ce-ai zice, spuse, după un timp, ce-ai zice de două mii cinci sute? Asta-i tot ce pot. N-am nici un cent mai mult.

Era la fel ca mine: un chilipirgiu înnăscut.

— Poţi să dai şi trei mii, am insistat. Ce mare lucru e trei mii? Doar cinci sute în plus. Uită-te ce obţii în schimb: Pământul, întreaga planetă, plus drepturile asupra mineralelor şi pescuitului şi comorilor îngropate, toate chestiile-alea, pe Lună. Ce părere ai?

— Nu pot. Pur şi simplu, nu pot. Aş vrea şi eu să pot.

Dădu din cap ca pentru a se scutura de toate acele ticuri şi convulsii.

— Poate-aş găsi o cale să merg până la două mii şapte sute. Pentru asta îmi dai Pământul şi doar drepturile asupra pescuitului şi comorilor îngropate pe Lună? Şi păstrezi drepturile pe minerale. Mă descurc eu şi fără ele.

— Fă două mii opt sute şi poţi să iei şi drepturile pe minerale. Le vrei, văd eu bine. Oferă-ţi-le. Doar două sute de marafeţi în plus şi le poţi avea.

- Nu. Nu pot să obţin lotul. Unele lucruri costă prea mult. Ce-ai zice de două mii şapte sute cincizeci, fără drepturile pe minerale şi cele pe comorile îngropate?

Amândoi oscilam, simţeam clar.

— E absolut ultima mea ofertă, i-am spus. Nu pot pierde toată ziua cu

afacerea asta. Cobor până la două mii şapte sute şi jumătate, nici o para mai puțin. La prețul ăsta îți dau Pământul şi numai drepturile de pescuit pe Lună. Sau numai cele pe comorile îngropate. Alegi ce-ți convine.

— *All right,* spuse. Eşti un dur. Facem cum ai spus.

— Două mii şapte sute cincizeci pentru Pământ şi fie drepturile pe pescuit, fie cele pe comori îngropate pe Lună?

— Nu, două mii şapte sute în cap, şi nici un drept asupra Lunii. Renunț la ea. Două mii şapte sute în cap şi tot ce cer e Pământul.

— S-a făcut! am cântat şi am bătut palma.

Apoi, cu brațul petrecut pe după umerii lui - ce-mi mai păsa de mizeria de pe haine când tipul valora pentru mine două mii şapte sute de dolari? - ne-am înapoiat la farmacie.

— Vreau o chitanță, îmi aminti.

— Corect. Dar pun aceeaşi clauză: că îți vând cuantumul pe care-l posed sau am dreptul să-l vând. Oricât ar fi, tot obții destul pentru banii dumitale.

— Obții destui bani pentru cât vinzi, replică el scurt. Îmi plăcea. Cu sau fără ticuri şi jeg, era genul meu de om.

Am intrat la farmacist pentru legalizare şi, sincer, în viața vieții mele n-am văzut om care să arate mai dezgustat.

— Merg afacerile, hai? mormăi. Precis ați luat-o-n ritm de jazz.

— Ascult-aici, i-am retezat-o, fă bine şi doar legalizează. I-am arătat lui Eksar recipisa: aşa o vrei?

O cercetă tuşind.

— „Indiferent ce, cuantum deții sau ai dreptul să vinzi...". În regulă. Şi scrie, ştii, competența dumitale de agent comercial, competența dumitale profesională.

Am schimbat chitanța şi-am semnat-o. Farmacistul o legalizã.

Eksar scoase cocoloşul de bani din buzunarul pantalonilor. Numără cincizeci şi patru de hârtii noi şi boțite de cincizeci şi le depuse pe geamul tejghelei. Apoi culese chitanța, o împături şi o băgă în buzunar. Porni spre uşă.

Mi-am adunat banii şi l-am urmat:

— Altceva nimic?

— Nimic, răspunse. S-a sfârşit. Am făcut târgul.

— Ştiu, dar am mai putea găsi ceva, alt subiect...

— Nu mai e nimic de găsit. Am făcut târgul. Tonul său îmi dădu de înțeles cât de serios vorbea. Nu mai avea nici urmă din scâncetul acela de „mai zi-mi, mai zi-mi" pe care-l auzi întotdeauna când se anunță o afacere.

M-am oprit şi l-am privit împingând uşa turnantă. Ieşi drept în

stradă, o luă la stânga şi-şi văzu de drum cu toată viteza, ca şi cum s-ar fi grăbit al naibii de tare.

Nu mai erau alte afaceri. O.K. Aveam în portofel trei mii două sute treizeci de dolari câştigaţi într-o singură dimineaţă.

Dar cât de bun fusesem de fapt? Vreau să spun, care era preţul de vârf din bugetul spectacolului? Cât de mult mă apropiasem de el?

Aveam o relaţie care ar fi putut afla - Morris Burlap.

* * *

Morris Burlap e tot afacerist, doar că e agent teatral, expert, cu adevărat expert. În loc să vândă o grămadă de fir uzat de cupru, să zicem, sau dreptul de folosinţă al unui ascunziş din Brooklyn, vinde talente. Vinde o hoardă de dansatoare unui hotel din munţi, un pianist unui bar, un disk-jockey sau un comic unui post de radio nocturn. Motivul pentru care i se spune Morris Burlap sunt acele costume grele de tweed Hartis, pe care le poartă fie iarnă, fie vară, în fiecare zi a anului. Fortifică imaginea, zice el.

L-am sunat dintr-o cabină telefonică de lângă intrare şi i-am spus tot ce ştiam despre concursul cu premii.

— ...Acuma, ce vreau eu să aflu...

— N-ai nimic de aflat, mi-o retează. Nu există un asemenea concurs, Bernie.

— Mai mult ca sigur că există. Morris. Unul de care n-oi fi auzit.

— Nu există nici un spectacol de soiul ăsta. Nici în lucru, nici în repetiţii, niciunde. Ascultă: înainte ca un spectacol să ajungă în situaţia de a oferi asemenea sume, trebuie să aibă o ieşire, trebuie să-şi fi cumpărat tot timpul aerian. Şi încă înainte chiar să-şi cumpere timp aerian, un ambalator a pregătit un pilot. În momentul acela eu am primit deja o comandă de distribuţie - aş fi auzit de el într-o duzină de contexte diferite. Nu-ncerca să mă-nveţi meseria mea, Bernie; când spun că nu există asemenea spectacol, au există asemenea spectacol.

Era al dracului de categoric. Deodată-mi veni o idee nebunească, dar am înlăturat-o. Nu. Asta nu! Nu!...

— Atunci o fi o anchetă de-a vreunui ziar sau institut, aşa cum spunea Ricardo?

Căzu pe gânduri. Mult îmi ardea mic să stau în cabina aia împuţită şi s-aştept; dar Morris Burlap avea cap.

— Afurisitele alea de documente, chitanţele alea... Ziarele şi institutele nu operează aşa. Şi nici nebunii. Cred că te-ai lăsat dus de nas, Bernie. Cum şi-n ce fel, nu ştiu, dar te-ai lăsat dus.

Atâta mi-era de-ajuns. Morris Burlap poate mirosi un şlepăr şi printr-un zid gros de-un kilometru. Nu greşeşte niciodată. Niciodată.

Am închis, am stat, am cugetat. Ideea aceea nebunească îmi veni din nou în minte şi explodă.

O hoardă de ființe din spațiu, să zicem că vor Pământul. Îl vor ca pe-o colonie, ca loc de agrement, cine naiba să ştie pentru ce le trebuie? Au ei motivele lor. Sunt destul de puternici şi de avansați ca să vină, pur şi simplu, şi să-l ia în stăpânire. Dar nu vor s-o facă de capul lor. Au nevoie de un temei legal.

Perfect. Făpturile-astea extraterestre poate n-au nevoie decât de o hârtie de la o singură ființa umană, genuină, acreditată, semnând că le cedează Pământul. Nu, nu poate fi aşa. *Orice* fel de hârtie? Iscălită de *orice* terchea-berchea?

Am băgat o fisă în telefon şi-am sunat la colegiul lui Ricardo. Nu era acolo. I-am spus centralistei că e foarte important: în regulă, spuse, o să sune prin zonă şi-o să-ncerce să-l găsească.

Tot calabalâcul de la-nceput, continuam să mă gândesc. Podul Golden Gate, Marea de Azov, făceau parte din momeală în aceeaşi măsură ca şi mascarada cu polul-pe-cinci. Există un test sigur asupra scopului real al oricărui operator; când tace, închide prăvălia şi se cară.

Cu Eksar, fusese vorba de Pământ. Toate palavrele alea despre drepturi suplimentare pe Lună...! Măciuci!... Fuseseră băgate ca să acopere scopul real şi să sporească posibilitățile de-a se tocmi.

În felu-ăsta mă lucrase Eksar! Era evident că a şi întreprins un studiu special asupra modului meu de a opera. De la mine şi numai de la mine trebuia să cumpere.

Dar de ce de la mine?

Toate chestiile-alea cu chitanța, cu nepărtinirea mea, cu competența mea profesională, ce moaşe-sa pe gheață puteau să-nsemne? Nu eu sunt proprietarul de drept al Pământului. Slavă Domnului! Încă n-am ajuns să lucrez în afacerile comerțului cu planete. Trebuie să *posezi* o planetă înainte de-a o putea vinde. Asta-i legea.

Aşa că ce-oi fi putut eu să-i vând lui Eksar? Nu dețin nici o proprietate reală. Ce-au de gând ăştia, să-mi ia biroul, să pretindă crâmpeiul de pavaj pe care păşesc, să pună poprire pe sufrageria unde-mi beau cafeluța?

Asta m-a adus înapoi la prima întrebare. Cine erau „ăştia”? Cine, pe toți dracii, erau aceşti „ăştia”?

Centralista îl descoperi, în fine, pe Ricardo. Părea nervos:

— Sunt în mijlocul unei şedințe la facultate, Bernie. Poți să revii?

— Ascultă-mă doar o secundă, l-am rugat. Sunt în ceva ce nu ştiu dacă vin sau plec. Am nevoie de-un sfat.

Vorbind repede - puteam auzi mai multe glasuri în apropiere - i-am relatat ce se întâmplase de când îl sunasem dimineață. Cum arăta şi mirosea Eksar, trăsnaia aia de televizor portabil color pe care-l avea, felul în care a renunțat la toate acele drepturi asupra Lunii şi a trecut din nou la atac o dată ce a redevenit sigur pe Pământ. Ceea ce spusese Morris Burlap, bănuielile care mă încercau, tot.

— Singura chestie e, am râs puțin ca s-arăt că poate nu luam chiar totul în serios, cine sunt eu ca să închei un asemenea târg, hm?

Păru să cugete adânc o vreme.

— Nu ştiu, Bernie, se poate. Se leagă. Există şi aspectul U.N.

— Aspectul U.N.? Ce aspcct U.N.?

— Aspectul U.N. al situației. Ăăăă... studiul U.N. la care am colaborat noi acum doi ani. (Vorbea în şarade din cauza colegilor din jur. Dar m-am prins. M-am prins...!)

Eksar trebuie că ştia despre afacerea pe care mi-o aranjase Ricardo, pentru a scăpa de echipamentul de birou vechi şi uzat de la sediul Națiunilor Unite. Îmi dăduseră ceva ce numeau o autorizație. Undeva într-un dosar exista o hârtie privind recuzita de birou a Națiunilor Unite, în care se spunea că eu sunt agentul lor comercial autorizat pentru surplusuri, echipamente şi instalații de mâna a doua.

Şi să mai vorbeşti de-un temei legal!

— Crezi că stă în picioare? l-am întrebat. Că Pământul înseamnă echipament şi instalații la mâna a doua, aş mai înțelege. Dar surplus?...

— Legislația internațională e un domeniu foarte încurcat, Bernie. Şi problema asta s-ar putea să fie încă mai complexă. Ar fi înțelept să faci ceva.

— Dar ce? Ce-ar trebui să fac, Ricardo?

— Bernie, spuse, mâhnit la culme, ți-am spus că sunt într-o şedință la facultate, lua-o-ar dracu'! O şedință la *facultate!* Şi închise.

Am ieşit din farmacie ca un sălbatic şi m-am aruncat într-un taxi, luând calea hotelului lui Eksar.

De ce anume mi-era cel mai teamă?... Nu ştiu: eram de-a dreptul isterizat. Afacerea asta era prea de mâna-ntâi pentru un individ mărunt ca mine, prea al naibii de periculos de-mâna-ntâi! Avea să-mi pună numele în ramă ca pe-al celui mai mare fraier al vânzărilor integrale din istorie. Cine-o să mai aibă vreodată încredere să-ncheie-un târg cu mine? Mă simțeam de parcă cineva mi-ar fi cerut să-i vând o poză la minut, aş fi făcut-o şi-ar fi reieşit că e o fotografie a lui Nike Zeus, o ştiți, una din misilele alea atomice ultrasecrete. Ca şi cum mi-aş fi vândut propria țară din greşeală. Doar că era nițel mai rău: îmi vândusem toată afurisita de lume. Trebuia s-o cumpăr înapoi - trebuia!

Când am ajuns în camera lui Eksar ştiam că-l voi găsi gata s-o dea în primire, îşi învelea comedia de televizor portabil într-o husă de-aia ieftină de piele care se vinde în magazinele de rețea. Am lăsat uşa deschisă, să intre lumina.

— Ne-am încheiat târgul, spuse. Gata. Altele nu mai facem.

Am rămas pe loc, blocându-i drumul.

— Eksar, i-am spus, ascultă la ce m-am gândit. Mai întâi, nu eşti om. Ca mine, adică.

— Sunt al dracului mai om ca tine, băiete.

— Poate. Dar nu eşti de pe Pământ - asta vreau să spun. Da ce-ți trebuie Pământul...

— *Nu* îmi trebuie. Eu sunt un agent. Reprezint pe cineva.

Şi, poftim, drept în fața mea, ai dreptate, Morris Burlap! M-am holbat la ochii lui de peşte, acum practic împingându-mi-se în față. Nu aveam de gând să mă dau la o parte.

— Eşti agentul cuiva, am repetat încet.

Al cui? La ce le trebuie Pământul?

— Asia-i treaba lor. Eu sunt agent. Nu fac decât să cumpăr.

— Lucrezi pe comision?

— În nici un caz nu din motive de sănătate fac afaceri.

Al naibii de sigur nu din motive de sănătate! Tuşea, ticurile şi smuciturile alea... Abia atunci am înțeles ce însemnau. Nu era obişnuit cu aerul nostru. Ca mine, care dacă mă duc până-n Canada, imediat m-aleg c-o diaree. Din cauza apei, sau mai ştiu eu a ce...

Murdăria de pe fața lui era un fel de ulei pentru soare! O peliculă contra luminii noastre solare. Storurile trase, fața unsă - şi jeg peste tot pe haine ca să fie în ton cu fața.

Eksar nu era un pârlit. Era orice altceva dacă vreți, dar nu un pârlit. Eu eram pârlitul. Judecă repede, Bernie, mi-am spus. Tipul ăsta te-a tras în piept, şi-ncă zdravăn!

— Pe ce rată lucrezi, zece la sută?

Nici un răspuns: se împinse în mine, tuşi şi se scutură.

— Am să-ncerc orice aranjament ai, Eksar. Ştii cât o să-ți dau? Cin'ş'pe la sută! Nu pot suporta să văd un om alergând încoace şi ncolo pentru zece amărâte de procente...

— Şi cu etica cum rămâne? spuse răguşit. Am un client.

— Auzi cine vorbeşte de etică! Unu' în stare să cumpere tot afurisitul de Pământ pentru două mii şapte sute! Asta numeşti dumneata etică?!?...

Se întristă. Îmi dădu drumul şi-şi lovi palma cu pumnul.

— Nu, asta numesc eu afaceri. Un târg. Eu ofer, dumneata primeşti. Pleci încântat, zici că ai dat lovitura. Şi, deodată, iată-te înapoi, bocindu-te cum că n-ai vrut, că ai vândut prea mult pe prețul ăla. Cu atât mai rău! Sunt un om etic! Nu-mi vând clientul pentru un plângăcios.

- Nu-s un plângăcios. Sunt un biet muritor care încearcă să-şi câştige pâinea. Poftim, acum am ajuns în fața unui operator în stil mare din altă lume, plin de scamatorii şi puncte de vedere care-l slujesc.

— Dacă dumneata ai dispune de aceste scamatorii, nu le-ai folosi?

— Anumite dintre ele, nu. Nu râde, Eksar, vorbesc serios. Niciodată

n-aş băga pe cineva cu forța în puşcărie. Nici n-aş sili un biet comerciant cu un birou cât o chichineață să-şi vândă planeta.

— Ai vândut cu adevărat, spuse. Chitanța aceea va sta în picioare oriunde. Avem noi posibilitatea s-o facem să stea în picioare, n-ai grijă. O dată ce clientul meu pune mâna pe ea, specia umană e terminată, kaput, o poți da uitării. Iar dumneata eşti Popa Prostu'.

Te coceai de căldură în antreul ăla de cameră de hotel, şi asudam în prostie. Dar mă simțeam mai bine. Dintr-o dată, am recepționat mesajul: Eksar era dispus să facă iar afaceri cu mine. I-am rânjit.

Îşi schimbă puțin culoarea sub stratul de murdărie - sau ce-o fi fost.

— Cât oferi, totuşi? întrebă, tuşind. Zii o cifră.

— Zii *dumneata* una. Dumneata ai proprietatea, eu am banii.

— Aah! grohăi nerăbdător şi mă împinse din drum.

Era *puternic!* Am fugit după el în lift.

— Cât vrei, Eksar? l-am întrebat în timp ce coboram.

O ridicare din umeri.

— Am o planetă şi-un cumpărător pentru ea. Dumneata eşti strâns cu uşa. Ăl de-i în cel mai rău hal, scoate bani la interval.

Păduchele! Pentru fiecare mişcare de-a mea avea contralovitura pregătită!

A ieşit din hotel şi l-am urmat în stradă. Am luat-o în josul Broadway-ului, eu oferindu-i cele trei mii două sute şi treizeci pe care mi le plătise, el spunând că nu ajunge nicăieri împingând aceeaşi sumă de bani înainte şi-napoi toată ziua bună ziua.

— Trei mii patru sute? am propus. Adică, ştii trei mii patru sute cincizeci?

Îşi văzu de drum.

Dacă nu reuşeam să-l facă să spună o cifră, orice cifră, eram un om mort.

Am fugit în fața lui:

— Eksar, hai să nu mai umblăm cu cioara vopsită. Dacă nu vroiai să vinzi, nici n-ai mai fi vorbit cu mine. Zii o cifră. Oricât e, plătesc.

Aceasta îl clinti din loc.

— Vorbeşti serios? N-ai să-ncerci să trişezi?

— Să trişez? Nu vezi că sunt în cofă?

— Bine. O să-ți fac o înlesnire şi economisesc un drum lung până la clientul meu. Ce-ar fi cinstit pentru dumneata şi cinstit pentru mine şi cinstit peste tot? Hai să zicem... opt mii în cap...?

Opt mii - era aproape exact tot ce aveam în bancă. Îmi mai studiase şi contul la zi!...

Îmi ştia la fel de bine şi gândurile:

— Când ai de făcut o afacere cu un tip, spuse între două tuse, îl verifici nițel. Ai opt mii şi ceva mărunțiş. Nu e prea mult ca să-ți salvezi gâtul.

Fierbeam.

— Nu e mult?!?... Atunci lasă-mă să-ți spun de-a dreptul. Lie-Ciocârlie ce eşti! N-ai să pui mâna pe nimic! Pielea poate mi-aş da-o la nevoie. Dar nu ultimul cent pe care-l am, nici pentru dumneata, nici pentru Pământ, nici pentru nimeni!

Un polițist se apropie să vadă de ce zbierasem şi-a trebuit să mă calmez până s-a îndepărtat. „Ajutor! Poliția! Ne invadează marțienii!”. aproape că-mi venea să țip. Cum ar fi arătat peste zece ani strada pe care umblam, dacă nu îi smulgeam lui Eksar chitanța aia?...

— Eksar, dacă clientul dumitale pune mâna pe Pământ fluturându-şi chitanța, o să fiu spânzurat. Dar am o singură viață, şi viața mea constă în a vinde şi-a cumpăra. Nu pot să vând şi să cumpăr fără capital. Ia-mi capitalul şi n-o să mai aibă nici o importanță pentru mine cine stăpâneşte Pământul şi cine nu.

— Pe cine naiba crezi că prosteşti? întrebă.

— Nu prostesc pe nimeni. Cinstit, ăsta-i adevărul. Ia-mi capitalul şi puțin o să mai conteze dacă sunt viu sau mort.

Păru să muşte această ultimă momeală. Ascultați, aveam, practic, lacrimi în ochi. De ce capital aveam nevoie - vru el să ştie - cinci sute? I-am spus că nu puteam opera nici măcar o zi cu mai puțin de şapte ori pe-atât. Mă întrebă dacă chiar vroiam serios să-mi cumpăr înapoi nenorocita de planetă - sau poate era ziua mea de naştere şi aşteptam un cadou din partea lui?

— Nu-mi da mie cadourile dumitale! i-am răspuns. Păstrează-le pentru grăsani. Sunt bune de ținut dietă cu ele!

Şi tot aşa. Amândoi vorbindu-ne vineți la față, jurând pe câte-n lună şi-n stele, contrazicându-ne şi certându-ne, învârtindu-ne şi tocmindu-ne. Aşteptam să vedem care va ceda primul.

Dar n-a cedat nici unul. Am rezistat amândoi până am ajuns la ceea ce prevăzusem, poate cu puțin mai mult.

Şase mii, o sută şi cincizeci de dolari.

Acesta era prețul net şi peste ceea ce-mi dăduse Eksar. Târgul definitiv. Credeți-mă, putea să iasă şi mai rău.

Chiar şi aşa, aproape că ne-au lăsat puterile când am început să vorbim despre plată.

— Banca dumitale nu-i departe. Putem fi acolo înainte să-nchidă!

— De ce ții morțiş să mă-mping singur într-un atac de cord? Cecurile mele-s la fel de bune ca aurul.

— Cui îi trebuie un petec de hârtie? Vreau bani lichizi. Ce-i în mână nu-i minciună.

Până la urmă, am reuşit să-l conving să primească un cec. I l-am scris; l-a luat şi mi-a dat chitanţele, toate. Fiecare amărâtă de recipisă pe care o iscălisem. Apoi şi-a luat gentuţa şi-a plecat.

Drept pe Broadway, fără să-şi ia măcar rămas bun. Afaceri şi nimic altceva, ăsta era Eksar, tot numai afaceri. O singură dată nu s-a uitat înapoi.

Tot numai afaceri. Am aflat a doua zi că s-a dus direct la bancă şi mi-a certificat cecul înainte de ora închiderii. De-asta ce părere aveţi? Al dracului să fiu dac-am putut face ceva: m-am trezit fără şase mii o sută cincizeci de dolari. Doar pentru că stătusem de vorbă cu cineva.

Ricardo a spus că eram un Faust. Bernic- *liniuţă* - Faust. Am ieşit din clădirea băncii dându-mi cu pumnii în cap, l-am sunat pe el şi pe Morris Burlap şi le-am propus să luăm prânzul împreună. Le-am spus toată povestea într-un local scump ales de Ricardo.

— Eşti un Faust, mi-a spus. „Bernie- liniuţă-Faust".

— Ce Faust? l-am întrebat. Care Faust? Cum Faust?

Aşa că, evident, a trebuit să ne vorbească despre Faust. Eu eram un soi de nou Faust, unul al Americii Secolului Douăzeci. Ceilalţi Fauşti doreau să ştie totul. Eu vroiam să posed totul.

— Dar n-am vrut să posed nimic, am protestat. M-am lăsat fraierit. Fraierit de şase mii o sută cincizeci de dolari.

Ricardo chicoti şi se lăsă pe spătarul scaunului.

— „O, dulce aur al meu", spuse în şoaptă. „O, dulce aur al meu!"

— Asia ce mai e?

— Un citat, Bernie. Din „Istoria tragică a lui Dr. Faustus" de Marlowe. Am uitat contextul, dar ţi se potriveşte. „O, dulce aur al meu!"...

M-am uitat de la el la Morris Burlap, dar nimeni nu poate spune niciodată când e intrigat Morris Burlap. De altfel, arată mult mai profesional decât Ricardo, cu tweed-urile alea Harris groase ale lui şi privirea grea, gânditoare. Ştiţi, Ricardo e un pic cam prea spilcuit.

Amândoi împreună însumau toată inteligenţa şi perspicacitatea de care ar putea avea nevoie cineva. De-asta îmi dădeam pielea de pe mine pentru această masă, ca încununare a tuturor pierderilor suferite cu Eksar.

— Morris, spune adevărul, îl înţelegi?

— Cei de înţeles, Bernie? Un citat despre dulcele aur? S-ar putea să avem răspunsul chiar aici.

Acum m-am uitat la Ricardo. Mânca dintr-o budincă italienească cu smântână. Doi dolari în cap, atâta costă acolo budincile-astea.

— Hai să zicem că era un extraterestru, spuse Morris Burlap. Hai să zicem că venea de undeva din cosmos. O.K. Acuma, la ce i-ar trebui unui

extraterestru dolari americani? Care o fi rata de schimb acolo la ei?

Vrei să spui că avea nevoie de bani ca să cumpere ceva marfă aici pe Pământ?

— Exact asta vreau să spun. Dar ce *fel* de marfă, aeeasta-i întrebarea. Ce-ar putea avea Pământul care să-i trebuiască?

Ricardo îşi termină budinca şi-şi şterse buzele cu un şervet.

— Cred că eşti pe drumul cel bun, Morris, spuse, atrăgându-mi din nou atenția spre el. Putem postula o civilizație cu mult mai avansată decât a noastră. Una care-ar simți că încă nu suntem tocmai gata să ştim despre ea. Una care-a plasat micile planete primitive strict în afara limitelor - restricție pe care doar criminalii disperați ar îndrăzni s-o încalce.

— De unde criminali, Ricardo, dacă sunt atât de avansați?

— Legile produc infractori, Bernie, la fel cum găinile produc ouă. Nivelul civilizației n-are nimic de-a face cu asta. Încep să-l întrezăresc pe Eksar de-acum. Un aventurier fără principii, o versiune spațială a acelor ucigaşi care navigau prin apele Pacificului acum o sută de ani şi mai bine. Din când în când, câte o navă se mai zdrobea de recifele de corali şi câte-un oportunist sângeros din Boston eşua pe viață printre sălbatici înapoiați. Sunt sigur că poți completa şi singur restul tabloului.

— Nu, nu pot. Şi dacă nu ți-e cu supărare...

Morris Burlap spuse că ar mai bea un Brandy. I l-am comandat. Zâmbi aproape la fel cum zâmbeşte întotdeauna Morris Burlap şi se aplecă spre mine cu un aer confidențial:

— Ricardo s-a prins, Bernie. Pune-te în postura acestui Eksar. Îşi buşeşte nava de-o planețică nespălată pe lângă care, în primul rând, e interzis de lege să te-nvârți. Poate s-o dreagă provizoriu cu marfă care se găseşte pe-aici dar trebuie să o cumpere. Orice zgomot, orice murmur, cât de mic, şi va fi înhățat pentru delict federal în spațiul cosmic. Dacă tu ai fi Eksar, ce-ai face?

Acum înțelegeam.

— Păi... aş colporta şi m-aş tocmi. Brățări de alamă, şiraguri de mărgele, dolari orice pe ce-aş putea pune mâna ca să cumpăr marfa locului, aş colporta şi m-aş tocmi, târg după târg. Poate-aş începe cu o piesă de pe navă, apoi aş găsi vreun articol inedit care să-i atragă pe băştinaşi... Dar toate astea sunt metode *pământene*, metode *omeneşti* de-a lega afaceri.

— Bernie, îmi spuse Ricardo, indienii au dat odinioară blănuri de castor pe scoicuțele drăguțele exact în locul unde se înalță astăzi clădirea bursei. Unele soiuri de afaceri continuă încă în lumea lui Eksar, te asigur, dar cele mai simple forme ale lor ar face o corporație monopolistă de-a noastră să arate ca un şotron pe asfalt.

Am încercat să trag o concluzie:

— Deci am fost tot timpul prada lui Eksar. Am fost strâns cu uşa şi vinețit şi tatuat de către un superman racoleur.

— De către un Mesfistofel businessman fugind de trăsnetele cereşti, încuviinţă Ricardo. Mai trebuia să-şi dubleze o dată suma de bani şi-i ajungea ca să-şi repare nava. Avea la dispoziţie o sofisticare fantastică în toate sensurile comerţului.

— Ce vrea să spună Ricardo, se auzi o voce aproape dulceagă dinspre Morris Burlap, e că tipul care te-a tras în piept era cu mult deasupra ta.

Umerii mi se muiaseră de parc-ar fi prins s-alunece în josul braţelor.

— Ce Dumnezeu, am spus, că te calcă un cal sau că te calcă un elefant, tot călcat în picioare se cheamă că eşti.

Am achitat nota, mi-am adunat minţile şi-am plecat.

Apoi am început să mă întreb dacă, la urma urmei, chiar o fi fost vorba de-aşa ceva. Amândoi erau încântaţi să mă vadă stând acolo în postura unui capsoman interplanetar. Ricardo e un tip sclipitor, Morris Burlap e dibaci ca focu' ei şi? Idei, da; fapte, nu.

Aşa că, iată şi un fapt.

Raportul băncii mele sosi la sfârşitul lunii, cu lichidarea sumei pe care i-o vărsasem lui Eksar. Fusese andosată de un mare magazin din zona străzii Cortland. Ştiam magazinul, tratasem şi eu cu ei. M-am dus acolo şi i-am întrebat.

Manevrează în special echipament electronic excedentar, marcat. Asta au şi spus că luase Eksar. Un număr impresionant de tranzistori şi transformatoare, rezistori şi circuite integrate, tuburi electronice, cabluri, dispozitive, flecuştete de-astea. Toate la grămadă, mi-au spus, un purcoi de componente care nu mergeau împreună nici de frică. Îi dăduse vânzătorului impresia că are o treabă urgentă de rezolvat şi luase cât putuse de multe din lucrurile de care avea fără îndoială mare nevoie. Plătise o sumă grasă pentru transport: livrarea avusese loc pe adresa unui orăşel forestier pierdut undeva prin Nordul Canadei.

Acesta e un fapt, de-acum, trebuie să admitem. Dar iată încă unul...

Am pertractat şi eu cu magazinul acela, cum v-am spus. Preţurile lor sunt cele mai coborâte din zonă. Şi care este, după părerea dumneavoastră, motivul pentru care pot vinde atât de ieftin? Răspunsul e unul singur: pentru că şi cumpără tot atât de ieftin. Cumpără la cele mai joase preţuri; nu dau o para chioară pe calitate: tot ce-i interesează e cantitatea. Eu, în persoană, le-am vândut mormane de vechituri pe care altundeva nu le puteam plasa, rebuturi, aparatură prost cablată, marfă aproape periculoasă - e un loc unde poţi vinde atunci când ai renunţat să mai realizezi vreun profit, pentru că tu însuţi ai fost dus de nas cu marfă de proastă calitate.

V-aţi prins? Eu unul mă simt tot îmbujorat de plăcere.

Iată-l pe Eksar în spaţiu, aşa cum îl văd eu. E instalat la bordul navei sale interstelare, cârpită îndeajuns ca să călătorească, şi e în drum spre următoarea sa mare afacere. Motoarele bâzâie, nava aleargă, iar el şade acolo cu un zâmbet larg pe faţa sa proaspăt spălată: se gândeşte cum m-a păcălit, cât de uşor a fost.

Râde cât îl țin bojocii.

Deodată, un scârțâit şi-un miros de ars. În circuitul motorului principal, două fire tocmai s-au atins prin izolatorul subțire: circuitul se face ciulama. Eksar se sperie. Trece pe auxiliare. Da' auxiliarele nu merg - şi ştiți de ce? Tuburile de vid pe care le-a montat au ajuns la capătul frânghiei, de-abia au avut puțină zeamă cât să pornească. *Fâşti!* Ăsta-i motorul din spate punând de-un scurt-circuit. *Trosc-pleosc!* Şi-ăsta-i un transformator rablagit care se topeşte în mijlocul navei.

Şi ială-l, la milioane de kilometri de nicăieri, spațiu gol de jur-împrejur, fără alte piese de rezervă, dispozitive care practic i se fărâmițează-n mâini - şi nici măcar un suflet viu, unul singur, pe care să-l poată fraieri...

Şi iată-mă pe mine. În biroul meu, gândindu-mă la toate astea, şi acum râd *cu* cât mă țin bojogii. Pentru că e foarte posibil, se poate foarte bine întâmpla, ca ceea ce i se face praştie-n navă să fie unul din loturile de-o juma' de duzină sau nici pe-atât de echipament electronic bulit pe care eu în persoană, eu, Bernie-linie-Faust, pe care *eu* le-am vândut acelui magazin de excedente într-un moment sau altul.

Asta-i tot ce-mi doresc. Doar să se întâmple aşa.

Faust! M-a luat de Faust, în ziua aia. Drept în față, Faust! În moalele capului, să mi-l despice, Faust!! Faust i-am dat!!!

Singurul necaz e că nu voi şti niciodată. Tot ce ştiu sigur e că sunt singurul tip din istorie care-a vândut toată afurisita asta de planetă.

Şi-a mai şi cumpărat-o-napoi!...

[Originally published in „Playboy" Nov 1963]